

ΝΥΓΜΟΙ- ΔΗΓΜΑΤΑ

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

ΜΕΛΙΣΣΕΣ

Ήσυχα έντομα που τσιμπούν μόνο αν ενοχληθούν. Το κεντρί της βρίσκεται στο πίσω μέρος της κοιλιάς όπως και της σφήκας και αποτελείται από ένα σάκο που περιέχει δηλητήριο και ένα κεντρί. Με το κέντρισμα η μέλισσα δεν μπορεί να βγάλει το κεντρί από το δέρμα του θύματος που μένει πίσω μαζί με τα σπλάχνα της και γι 'αυτό ψοφά. Περίπου 3% των ανθρώπων που δέχονται τσίμπημα από μέλισσα ή σφήκα έχει κάποια αλλεργική αντίδραση στο τσίμπημα και έως το 0,8% των θυμάτων από τσίμπημα μέλισσας έχουν σοβαρή και απειλητική για τη ζωή τους αλλεργική αντίδραση που είναι γνωστή ως αναφυλαξία.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΝΥΓΜΟΥ ΜΕΛΙΣΣΑΣ

- Έντονος πόνος ειδικά τα πρώτα λεπτά και στην συνέχεια σταθεροποίηση σε σταθερό και ενοχλητικό πόνο.
- Ερύθημα.
- Αίσθημα κνησμού.
- Πιθανή διόγκωση σημείου.
- Αλλεργικό σοκ: Σοβαρό και επεκτεινόμενο οίδημα, δυσκολία στην αναπνοή, ζάλη, ναυτία, διάρροια, πτώση αρτηριακής πίεσης.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- Προσπάθεια για αφαίρεση του κεντριού (όχι πίεση στο κεντρί).
- Ψυχρά επιθέματα.
- Αφαίρεση τυχόν στενών κοσμημάτων αν το τσίμπημα είναι σε χέρι .
- Εφαρμογή αντιισταμινικού ή κορτιζονούχας κρέμας.
- Αναλγητικό (κυρίως παρακεταμόλης ή ιβουπροφαίνης) σε περίπτωση σοβαρού πόνου.
- Μπορεί να χρειαστούν έως 2-5 ημέρες για ίαση της περιοχής.
- Αλλεργικό σοκ → χορήγηση αδρεναλίνης.

ΑΡΑΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Περίπου 1500 είδη αραχνων.
- Μεγαλύτερο ποσοστό: Κρήτη (αναφέρεται είδος ταραντούλας στα Σφακιά), Νησιά Αιγαίου.
- Περίπου 30% των αραχνών ζουν σε σπήλαια.
- Όλα τα είδη είναι σαρκοφάγα (έντομα). Δεν υφαίνουν ιστό όλα τα είδη αράχνης.
- Μπαίνουν σε σπίτια για προφύλαξη από κλιματολογικές συνθήκες και να ζευγαρώσουν.
- Συχνά ο νυγμός είναι αποτέλεσμα της παγίδευσης της αράχνης στο δέρμα του ανθρώπου, π.χ. όταν ο άνθρωπος φοράει ένα ρούχο.
- Η ευαισθησία στο δηλητήριο αραχνών διαφέρει σημαντικά από ζώο σε ζώο.

ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΔΕΙΣ ΑΡΑΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

1. ΜΑΥΡΗ ΧΗΡΑ (Lactrodectus sp.)

Μαύρη χήρα: Το θυλυκό διακρίνεται για το μαύρο σώμα με κόκκινα, πορτοκαλί ή κίτρινα σημάδια. Μέγεθος έως 2 cm). Αρσενικό: καφέ/ γκρι χρώμα, έως 1 cm, ακίνδυνο. Βρίσκεται στην ύπαιθρο, μέσα σε βράχια, κάτω από πέτρες και μέσα σε καλλιέργειες. Στην Ελλάδα υπολογίζεται να υπάρχουν 3 διαφορετικά είδη. Επιτίθεται μόνο αν προκληθεί.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΝΥΓΜΟΥ ΜΑΥΡΗΣ ΧΗΡΑΣ

- Ναυτία.
- Ταχυκαρδία.
- Εφίδρωση.
- Μυικοί πόνοι.
- Μυικοί σπασμοί.
- Ακαμψία κοιλιάς → μοιάζει με σκωληκοειδίτιδα.
- Διάρκεια συμπτωμάτων: Συνήθως 3-7 ημέρες.
- Θανατηφόρο σε σπάνιες περιπτώσεις μόνο σε μικρά παιδιά και ηλικιωμένους.

ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΔΕΙΣ ΑΡΑΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

2. ΛΟΞΟΣΚΕΛΗ (*Loxosceles* sp.)

Λέγεται και αράχνη-βιολί. Έχει μήκος 0.6-2 εκατοστά. Έχει καφέ χρώμα και στο θώρακα ένα σχέδιο σε σχήμα βιολιού.

Το αρσενικό και το θυλικό φέρουν αντίστοιχο δηλητήριο (το θυλικό περιέχει διπλάσια συγκέντρωση τοξινών). Μη επιθετική απαντάται συχνά σε κατοικίες ανθρώπων.

Το δηλητήριο της μπορεί να επιφέρει νέκρωση των ιστών.

Ο νυγμός παρουσιάζει διαβαθμίσεις: 1) ασήμαντος, 2) ελαφρός τοπικός ερεθισμός, 3) Νέκρωση δέρματος- σπάνια ο ερεθισμός επεκτείνεται έως 40 cm από το σημείο του νυγμού και 4) ακόμα πιο σπάνια προκαλούνται συστηματικά συμπτώματα (κυρίως σε παιδιά).

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- Καθαρισμός πληγής.
- Πάγος- ψυχρά επιθέματα.
- Ήπιος νυγμός → αναλγητικά, αντιισταμινικά και αντιβιοτικά.
- Μαύρη χήρα → Μπορεί να απαιτήσει ενδοφλέβια χορήγηση μυοχαλαρωτικού ή φαρμακευτική αγωγή για πτώση της αρτηριακής πίεσης.
- Αξιολόγηση από ιατρό.

ΣΚΟΡΠΙΟΙ

Buthus occianus

Mesobuthus gibbosus

ΠΩΣ ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΜΕ ΕΝΑΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΣΚΟΡΠΙΟ;

Mesobuthus gibbosus

Euscorpius italicus, κοίτη του ποταμού Βοϊδομάτη στην Ήπειρο

Euscorpius sicanus, Τρίκαλα, Νέγκρης ποταμός

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Συνήθως μόνο τοπικά συμπτώματα (διάρκεια 24 h) όπως:

- Πόνος στο σημείο του νυγμού που μπορεί να είναι έντονος.
- Αίσθηση θερμότητας.
- Μούδιασμα- μυρμήγκιασμα.
- (Συνήθως ελαφρύ) οίδημα.

Πιο σπάνια μπορούν να εκδηλωθούν:

- Ναυτία, εμετός.
- Εφίδρωση.
- Σιελόρροια.
- Υπέρταση.
- Ταχυκαρδία ή αρρυθμία.
- Μυικοί σπασμοί.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- Γενικά οι υγιείς ενήλικες δεν χρειάζονται ειδική θεραπεία. Δεν ισχύει το ίδιο και για τα παιδιά.
- Καθαρισμός σημείου νυγμού (π.χ. νερό και ήπιο σαπούνι).
- Πάγος- ψυχρά επιθέματα.
- Αναλγητικά (Προσοχή: ΟΧΙ ναρκωτικά αναλγητικά γιατί ενισχύουν την δράση του δηλητηρίου).
- Αποφυγή κατανάλωσης φαγητού- νερού σε περίπτωση δυσκολίας στην κατάποση.
- Αντιτετανική κάλυψη.
- Επί σοβαρών συμπτωμάτων μεταφορά σε νοσοκομείο: Μπορεί να χρειαστούν ηρεμιστικά ή φάρμακα για την υπέρταση.

ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΔΑΡΟΥΣΑ (ΣΚΟΛΟΠΕΝΔΡΑ)

Οικιακή σαρανταποδαρούσα

ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΔΑΡΟΥΣΑ (ΣΚΟΛΟΠΕΝΔΡΑ)

Οι σαρανταποδαρούσες είναι μεγάλα αρθρόποδα που ζουν στην φύση. Έχουν μήκος περίπου 10 εκατοστά ενώ στα τροπικά κλίματα μπορεί να φτάσουν τα 20 εκατοστά ή περισσότερο. Προτιμούν τα υγρά – σκοτεινά μέρη. Κάποια είδη ζουν για περισσότερο από 10 χρόνια.

Παρά το όνομά τους, οι σαρανταποδαρούσες μπορούν να έχουν διαφορετικό αριθμό ποδιών, που κυμαίνονται από 30 έως περισσότερα από 300 ανάλογα με το είδος.

Οι σαρανταποδαρούσες έχουν μια στρογγυλεμένη ή πεπλατυσμένη κεφαλή, που φέρει ένα ζεύγος μακριών κεραιών στο εμπρόσθιο μέρος. Φέρουν ένα ζευγάρι επιμήκεις γνάθους που καταλήγουν σε αιχμηρά νύχια που διαθέτουν αδένες που εκκρίνουν δηλητήριο. Το δηλητήριο βοηθά την σαρανταποδαρούσα να σκοτώσει ή να παραλύσει το θήραμά της.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Συνήθως μόνο τοπικά συμπτώματα:

- Πόνος στο σημείο του νυγμού που μπορεί να είναι έντονος.
- Αίσθηση καψίματος.

Πιο σπάνια μπορούν να εκδηλωθούν:

- Ταχυκαρδία.
- Αδυναμία.
- Ναυτία.
- Πυρετός.

Γενικά η σαρανταποδαρούσα δεν επιτίθεται στον άνθρωπο παρά μόνο αν ενοχληθεί ή πατηθεί. Ενώ γενικά δεν προκαλεί σοβαρά προβλήματα υγείας, μπορεί να γίνει επικίνδυνη εάν τσιμπήσει βρέφη και μικρά παιδιά.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- Καθαρισμός σημείου νυγμού (π.χ. νερό και ήπιο σαπούνι).
- Τοπικά αντιισταμινικά ή κορτιζονούχα.
- Αναλγητικά.

ΚΡΟΤΩΝΕΣ (ΤΣΙΜΠΟΥΡΙΑ)

Παρασιτικό ζώυφιο. Έχει οκτώ πόδια και κεραίες. Μοιάζει στο μέγεθος με κουκούτσι σταφυλιού γκριζωπού χρώματος, όταν είναι νηστικό. Όταν απομυζεί αίμα, το μέγεθος της κοιλιάς του διογκώνεται. Το δέρμα του είναι ελαστικό.

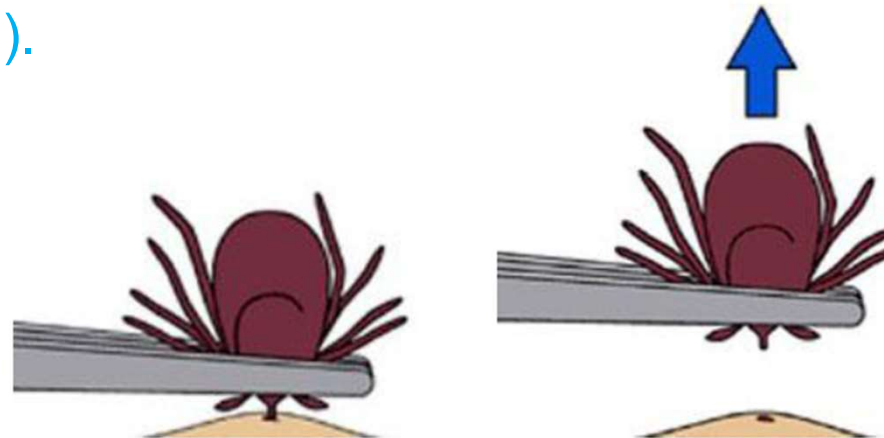
Τα τσιμπούρια δεν πηδούν, ούτε πετούν. Περιμένουν να περάσουν άνθρωπος ή ζώο για να σκαρφαλώσουν σε αυτόν ώστε να τραφούν με αίμα. Ο άνθρωπος έρχεται σε επαφή κατά την διάρκεια υπαίθριων δραστηριοτήτων (περπάτημα/ διαμονή κοντά σε θάμνους, ανάμεσα σε σωρούς φύλλων και σε βλάστηση).

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΤΑ ΤΣΙΜΠΟΥΡΙΑ

- Μασχάλες.
- Βουβωνική χώρα και ανάμεσα σε πόδια.
- Μέσα και γύρω από τα αυτιά.
- Μέσα στον αφαλό.
- Πίσω από τα γόνατα και τους αγκώνες.
- Στο τριχωτό της κεφαλής.
- Ανάμεσα στα δάχτυλα χεριών και ποδιών.
- Γύρω από την μέση.

ΟΤΑΝ ΕΝΤΟΠΙΣΤΕΙ ΤΣΙΜΠΟΥΡΙ ΣΕ ΣΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

- Άμεση απομάκρυνση (εντός 24 ωρών) → όσο γρηγορότερα εντοπιστεί τόσο μειώνεται ο κίνδυνος μετάδοσης νοσημάτων. Καλύτερα να γίνεται από επαγγελματία υγείας.
- Προσοχή: Όχι συμπίεση σώματος τσιμπουριού, όχι απότομη κίνηση (μπορεί να παραμείνει το κεφάλι του τσιμπουριού).
- Χειρισμός ποτέ με γυμνά χέρια.
- Αντισηψία περιοχής.
- Παρακολούθηση περιοχής για τυχόν αλλαγές (ερύθημα, εξάνθημα).

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

- Νόσος Lyme (βορρελίωση): εκτεταμένο εξάνθημα, πυρετός, ρίγος, δυσκαμψία, λεμφαδενίτιδα.
- Αιμορραγικός πυρετός Κριμαίας- Κονγκό: 30% θνητότητα.
- Κροτωγογενής εγκεφαλίτιδα: Γριππώδης συνδρομή, αυξημένα ηπατικά ένζυμα + μεταγενέστερη προσβολή του ΚΝΣ (συμπτώματα μηνιγγίτιδας/ εγκεφαλίτιδας).
- Εμφάνιση πυρετού, ρίγους, μυαλγιών, άλγους στις αρθρώσεις, γαστρεντερικά ενοχλήματα, εξάνθημα, αιμορραγικής διάθεσης και νευρολογικά συμπτώματα (π.χ. Σύγχυση, πόνο στον αυχένα, έντονη κεφαλαλγία, παράλυση)εξανθήματος ή άλλων συμπτωμάτων → αναζήτηση ιατρικής εκτίμησης.

ΜΕΔΟΥΣΕΣ

Στις ελληνικές θάλασσες εμφανίζονται μεγάλοι πληθυσμοί μεδουσών με μια περιοδικότητα 10-12 ετών, παρόμοια με αυτήν που έχει παρατηρηθεί και σε άλλες μεσογειακές χώρες. Σε μια δεδομένη θαλάσσια περιοχή, οι μέδουσες παραμένουν για δύο έως τρία χρόνια, η περίοδος παραμονής αλλάζει όμως ανάλογα με την περιοχή.

Οι πληθυσμιακές διακυμάνσεις των μεδουσών συνδέονται περισσότερο με τις διακυμάνσεις της θερμοκρασίας της θάλασσας και με άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες που επηρεάζονται από τις κλιματικές αλλαγές, όπως για παράδειγμα οι περίοδοι ξηρασίας ή έντονων βροχοπτώσεων τους ανοιξιάτικους μήνες.

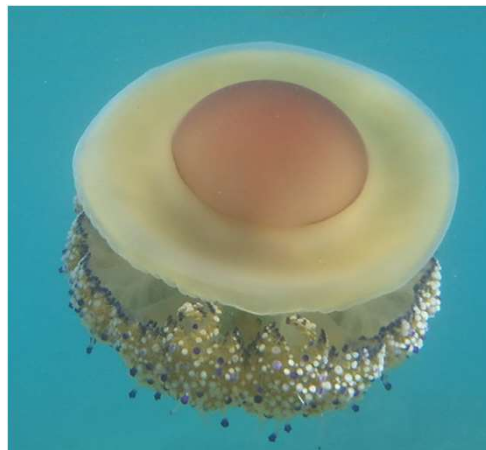
ΜΕΔΟΥΣΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

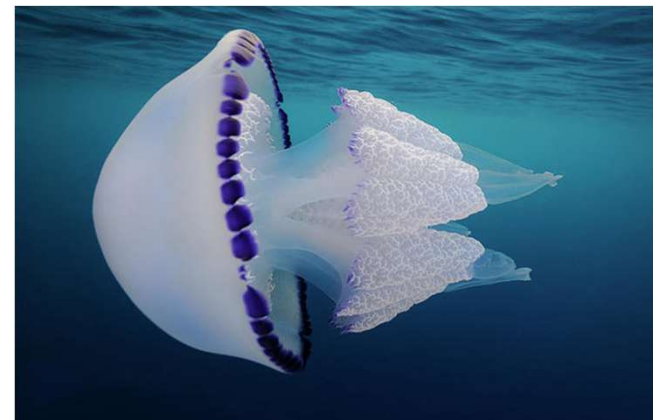
Pelagia noctiluca
«Τσούχτρα»

Aurelia aurita

Cotylorhiza tuberculata

Rhizostoma pulmo

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Οξύς καυστικός πόνος.
- Ερυθρότητα δέρματος.
- Αίσθημα κνησμού.
- Αναφέρονται και συστηματικά συμπτώματα, όπως ναυτία, κεφαλαλγία, ταχυκαρδία, εμετός, διάρροια.
- Πιθανότητα πρόκλησης αναφυλακτικής αντίδρασης.

Σοβαρό τσίμπημα: Όταν καλύπτει μεγάλη επιφάνεια δέρματος (π.χ. πάνω από την μισή επιφάνεια ενός χεριού ή ποδιού).

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- Έκπλυση με νερό της θάλασσας.
- Όχι γλυκό νερό (διαφορετική ωσμωτική πίεση) → διάσπαση νηματοκυστών και απελευθέρωση επιπλέον δηλητηρίου.
- Αφαίρεση πλοκαμιών με γάντια, τσιμπιδάκι, ή πετσέτα θάλασσας, ΟΧΙ με γυμνά χέρια.
- Καθαρισμός δέρματος με ξύδι (αδρανοποιεί τα πλοκάμια). Όχι οινόπνευμα, αμμωνία.
- Κρύα επιθέματα.
- Τοπικά αντιισταμινικά ή κορτιζονούχα.
- Παρακολούθηση/ καθαρισμός πάσχουσας περιοχής τις επόμενες ημέρες. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και μια αντιβιοτική κρέμα.